

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Csp/19/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317200846
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8317200846.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci žalobcu Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, Bratislava, IČO: 31 749 542, zast. Advokátskou kanceláriou AENEA Legal s.r.o., Jozefská 3, Bratislava proti žalovaným 1) Q. Č., nar. X.X.XXXX, bytom Č. XXX, 2) W. Č., nar. X.XX.XXXX, bytom Č. XXX o zaplatenie 17 146,18 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaní v 1. a 2. rade súd p o v i n n í zaplatiť žalobcovi sumu 17 146,18 eur spolu s nesplateným zmluvným úrokom vo výške 759,72 eur, nesplateným úrokom z omeškania vo výške 104,40 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne od 12.12.2015 zo sumy 17 146,18 eur do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu z a m i e t a.

Priznáva žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 79,64% voči žalovaným v 1. a 2. rade.

O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných uhradiť mu sumu 17 146,18 eur spolu s nesplateným zmluvným úrokom ku dňu 9.11.2015 vo výške 759,72 eur, zmluvným úrokom vo výške 3,60 % ročne od 12.12.2015 z nesplatenej istiny vo výške 17 146,18 eur do zaplatenia, nesplateným úrokom z omeškania vo výške 104,40 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne od 12.12.2015 z nesplatenej istiny vo výške 17 146,18 eur do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 1 790,59 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 251,09 eur a trovy konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že zohľadňujúc aktuálne platnú legislatívu vymedzujúcu rámec fungovania a činnosti žalobcu, je možné konštatovať, že nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti, nakoľko ex lege podlieha správe Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, hospodári podľa schváleného rozpočtu zapojeného finančnými vzťahmi na rozpočet Ministerstva, o zmenách v jeho rozpočte rozhoduje minister sám alebo po predchádzajúcom písomnom súhlase Ministerstva financií Slovenskej republiky, podlieha kontrole svojej činnosti Ministerstvom, jeho základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť podlieha schváleniu Ministerstva. Napriek skutočnosti, že pre posúdenie statusu určitej fyzickej alebo právnickej osoby ako dodávateľa v rámci spotrebiteľských právnych vzťahov, je jej súkromnoprávny alebo verejnoprávny charakter

irelevantný, neznamená to bez ďalšieho, že každý subjekt verejného práva je automaticky dodávateľom na účely spotrebiteľských zmlúv iba z titulu poskytovania určitej služby alebo výkonu určitej činnosti.

Na základe Zmluvy o poskytnutí podpory č. XXX/XXXX/XXXX bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 23 235,74 eur pri základnej úrokovej sadzbe 3,1 % p.a. s lehotou splatnosti 30 rokov. Žalobca zaslal žalovaným výzvu na úhradu zo dňa 2.6.2015, v ktorej ich vyzval, aby uhradili svoj dlh na omeškaných splátkach vo výške 990,35 eur. Uvedenú výzvu si žalovaný v prvom rade neprevzal v odbernej lehote a žalovaný v druhom rade si výzvu prevzal dňa 8.6.2015. Napriek výzve na úhradu nedošlo zo strany žalovaných k úhrade vyššie uvedeného dlhu na omeškaných splátkach. Žalovaní mali zlú platobnú disciplínu, mesačné splátky neuhrádzali pravidelne a v dohodnutej výške, v niektorom mesiaci uhradili časť splátky, čím sa dostali do omeškania so zvyšnou časťou splátky, následne neskôr uhradili vyššiu čiastku, ktorá sa započítala s niektorými dlžnými splátkami, s ktorými už žalovaní boli v omeškaní. Žalovaní neuhrádzali splátky riadne a včas v mesiacoch: 1/2015 - 10/2015, 12/2014 - 10/2014 ako aj ďalšie predchádzajúce splátky. Žalovaní boli k dátumu 2.11.2015 v omeškaní s úhradou 14 splátok, došlo k splneniu podmienky ustanovenia článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere oprávňujúcej žalobcu odstúpiť od Zmluvy o úvere a požadovať zaplatenie pokuty vo výške 10 % z celej dlžnej sumy, t. j. zo súčtu zostatku istiny a úroku do termínu 30 dní odo dňa písomného vyzvania dlžníka veriteľom.

V ďalšom uviedol, že má za to, že vzťah založený medzi ním a žalovanými je obchodnoprávnym vzťahom, a to konkrétne vzťahom zo zmluvy o úvere, ktorá je ako zmluvný typ upravená v ustanoveniach § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Vzhľadom k zlej platobnej disciplíne sa žalovaní dostali ku dňu 2.11.2015 do omeškania s úhradou 14 pravidelných mesačných splátok. Žalobca preto odstúpil od Zmluvy o úvere podaním dňa 9.11.2015, čím sa celý dlh stal splatným. Zásielku obsahujúcu odstúpenie od zmluvy žalovaný v prvom rade prevzal dňa 11.11.2015 a žalovaný v druhom rade si zásielku v odbernej lehote nevyzdvihol, deň uloženia zásielky 11.11.2015. V odstúpení boli vyzvaní na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 30 dní od doručenia odstúpenia. Žalobca dal do pozornosti, že výzva na úhradu bola zasielaná skôr ako samotné odstúpenie, ktoré bolo žalovaným doručené riadne avšak žalovaný v druhom rade si zásielku v odbernej lehote neprevzal. To znamená, že žalovaní sa pred zaslaním samotného odstúpenia mali možnosť dozvedieť o tom, že sú v omeškaní s úhradou pravidelných mesačných splátok vyplývajúcich z ustanovenia článku V. Žalobca poukázal na ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka a jeho aplikáciu v danej veci a tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 113/2008 z 09.02.2010, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/239/2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/1998.

Vznikol mu aj nárok na zmluvnú pokutu v zmysle článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere nasledovne: $(17\,146,18 + 759,72) \times 10 : 100 = 1\,790,59$.

V ďalšom žalobca poukázal na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. a to § 1 ods. 3 písm. p) uviedol, že v kontexte tohto zákona, zmluva uzatvorená medzi stranami sporu nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Žalobca je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t. j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Za pojmový znak podnikania „za účelom dosiahnutia zisku“ možno považovať vtedy, keď hlavným účelom podnikania je dosiahnutie zisku (majetkového prospechu), t. j. vyvíjaná činnosť podnikateľa s úmyslom dosiahnutia zisku. Zdôraznil, že účelom činnosti ŠFRB nie je dosahovanie zisku. Činnosť, ktorú žalobca vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Žalobca, ako právnická osoba zriadená Zákonom o ŠFRB, je účelovým fondom, ktorý v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľská zmluva v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, t. j. Zmluva o poskytnutí podpory uzatvorená medzi ním a žalovanými nie je preto spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka vyjadruje spôsob úpravy obchodných záväzkových vzťahov, t. j. upravuje podmienky, po splnení ktorých sa obligatórne uplatní úprava Obchodného zákonníka v záväzkových vzťahoch. Ide o povahu, resp. podstatu samého vzťahu, a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov. V týchto prípadoch nie je rozhodujúci subjekt, ale objekt záväzkového vzťahu, t. j. dominantným znakom týchto vzťahov je obsahová stránka a nie vlastnosť subjektu - môže vzniknúť medzi osobami, ktoré nemajú povahu podnikateľských subjektov (nepodnikatelia). Z dikcie tohto zákonného kogentného ustanovenia, ktoré má prednosť pred zmluvnou úpravou, vyplýva, že vymenované záväzkové vzťahy sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah. Zmluva o úvere je úverovou zmluvou uzatvorenou podľa § 497 Obchodného zákonníka, to znamená, že na ustanovenia Zmluvy o úvere sa vzťahujú právne normy Obchodného zákonníka. Ustanovenia § 261 ods. 6 ako i ustanovenie § 263 Obchodného zákonníka pôsobia ako *ius cogens*, t. j. aplikáciu týchto zákonných ustanovení zmluvné strany v ich právnom

vzťahu nemôžu vylúčiť. Vzhľadom na explicitnosť ust. § 261 ods. 6 v korelácii s ust. § 263 Obchodného zákonníka nemôžu zmluvné strany žiadnou interpretáciou eliminovať použitie všeobecných ustanovení o obchodných záväzkových vzťahoch v ich záväzkových vzťahoch. Takáto interpretácia by viedla k obchádzaniu zákona - Obchodného zákonníka, ktorý má v tejto časti vo vzťahu k Občianskemu zákonníku vzťah predpisu lex specialis. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 120/2010 z 29.03.2012.

Žalovaní spolu sa dostali do omeškania s úhradou celkovej dlžnej sumy v zmysle odstúpenia ku dňu 12.12.2015 (dátum prevzatia odstúpenia posledným zo Žalovaných po uplynutí lehoty 30 dní v zmysle ustanovenia článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere). Základná úroková sadzba ECB k 31.05.2016 (prvý deň omeškania) je 0,05 % p.a. a zvýšená o 8 percentuálnych bodov predstavuje výšku úroku z omeškania, t.j. 8,05 % p.a..

V zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka; „Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.“ Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú vo výške 434,32: náklad za odstúpenie od zmluvy o úvere 2015 - úkon v sume 353,54 eur, režij. pauš. v sume 8,39 eur, 20 % DPH v sume 72,39 eur.

3. Spolu so žalobou predložil žalobca odstúpenie od úverovej zmluvy zo dňa 9.11.2015, doručku adresovanú žalovanému v druhom rade, neprevzatú - dátum vrátenia 30.11.2015, dátum uloženia 11.11.2015, prevzatú doručku žalovanou v prvom rade dňa 11.11.2015, rozhodnutie o povinnosti platiť zvýšený úrok zo dňa 10.6.2005, zvýšenie mesačnej splátky zo dňa 16.6.2005, výzvu na úhradu dlhu - upomienka 2 zo dňa 2.6.2015, doručka o neprevzatí výzvy žalovanou v prvom rade - deň uloženia zásielky 8.6.2015, doručka o prevzatí výzvy žalovaným v druhom rade dňa 8.6.2015, zmluvu o poskytnutí podpory uzavretej podľa zákona NR SR 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývaní v znení neskorších predpisov č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 24.9.2002, históriu pohybov na účte

4. Na základe predložených dokladov súd zistil, že strany sporu uzatvorili Zmluvu o poskytnutí podpory podľa ustanovenia zák. NR SR č. 124/1996 z.z. č. XXX/XXXX/XXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie podpory žalovaným z prostriedkov fondu vo výške 700 000, - Sk (23 235 eur).

Podľa čl. IV. Zmluvy, sa žiadateľ (žalovaní) zaviazal splatiť fondu celý úver so základnou úrokovou sadzbou 3,1 % na účet v banke. Zároveň sa zaviazal, že dlh, ktorý sa skladá s úveru a úrokov bude splácať pravidelnými mesačnými splátkami a to tak, že platba bude vykonaná vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho po mesiaci počas celej lehoty splatnosti úveru. Prvá až 359 splátka bola vo výške 2 990 Sk (99,25 eur) a posledná vo výške zostatku dlhu. Začatie splácania bolo určené 3 mesiace po uzavretí zmluvy.

V zmysle čl. VII., bod 7.1. Zmluvy, v súlade s ustanoveniami § 546 až 560 Občianskeho zákonníka je návratnosť zabezpečená uzavretím poisťovnej zmluvy v poisťovni. Dlžník je povinný predložiť overenú kópiu poisťovnej zmluvy, kde predmetom poisťovania je poisťovanie podpory vo forme úveru.

Podľa čl. VII., bod 7.4. Zmluvy, v prípade, ak veriteľ zistil, že dlžník zrušil ručenie vo forme poisťovania úveru, má právo odstúpiť od zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru a dlžník je povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 20 % zo zostatku úveru a vrátiť jednorázovo do 60 dní od doručenia výzvy zostatok úveru. Takéto konanie sa považuje za zvlášť hrubé porušenie zmluvy.

Podľa čl. VIII., bod 8.4. Zmluvy, v prípade, ak dlžník je v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzve. Veriteľ môže od zmluvy odstúpiť jednostranne aj v tých prípadoch, ak dlžník závažným spôsobom porušil zmluvu a to napríklad opakovaným nesplácaním úveru, porušením stavebných predpisov, zmenou stavby bez súhlasu veriteľa a pod.

Žalobca výzvou k úhrade - upomienka č.2. zo dňa 2.6.2015 žalovaných vyzval na úhradu omeškaných splátok vo výške 990,35 eur a to v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Výzva bola žalovanej v prvom rade doručená dňa 8.6.2015 a žalovaný v druhom rade si zásielku v odbernej lehote neprevzal.

Žalobca písomne dňa 9.11.2015 odstúpil od úverovej zmluvy č. XXX/XXXX/XXXX a to pre omeškanie s úhradou 14 splátok v celkovej výške 1 481,06 eur. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovanej v prvom rade doručené dňa 11.11.2015 a žalovanému v druhom rade fikciou doručenia dňa 11.11.2015.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 17.3.2017 uviedol, že si dovoľuje poukázať na pripravované zmeny v zákone č. 150/2013 o štátnom fonde rozvoja bývaní. Pri posudzovaní činnosti žalobcu je potrebné vychádzať zo základných ustanovení zákona o ŠFRB, podľa ktorých je financovanie priorit štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu

prostredníctvom fondu. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca ako verejná inštitúcia je výslovne zriadený s cieľom a funkciou naplniť celospoločenský prospešný účel v rámci štátnej bytovej politiky. Už samotná skutočnosť, že vyššie špecifikovaným spôsobom je základný účel a dôvod zriadenia žalobcu popísaný v dôvodovej správe k všeobecne záväznému právnomu predpisu a samotný žalobca je zriadený zákonom o ŠFRB, v ktorého rámci je oprávnený a povinný konať, nesporne nasvedčuje tomu, že výkon činnosti žalobcu nemá žiadny z pojmových znakov podnikateľskej činnosti. Nevykonáva obchodnú resp. podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ktorý by sa následne prerozdieval.

Žalobca poukázal na ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka a uviedol, že zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru, ktorú uzatvára žalobca nemôže byť označovaná ako spotrebiteľská zmluva, nakoľko nie je splnená podmienka subjektu na strane žalobcu, ktorý nenapĺňa pojmové znaky dodávateľa tak ako to vymedzujú ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Dodávateľom a tým aj zmluvnou stranou spotrebiteľskej zmluvy môže byť len osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Činnosť žalobcu nemožné subsumovať pod podnikateľskú ani obchodnú činnosť vzhľadom k tomu, že nevytvára zisk za účelom jeho následného prerozdelenia. Zákon o ŠFRB pojem zisk ako taký neupravuje, naopak taxatívnym spôsobom vymedzuje v § 3 pojem príjem, ktorý je možno použiť len zákonom stanoveným spôsobom.

Žalobca poukázal na ustanovenia § 1 ods. 3 písm. p zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľským úverom nie je úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov pre obmedzený okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, alebo bezúročný úver, alebo za iných podmienok, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, a za úrokové sadzby, ktoré nie sú vyššie ako úrokové sadzby prevládajúce na finančnom trhu. Úver poskytnutý žalobcom je poskytnutý na účely podľa osobitných predpisov - zákon o ŠFRB, pre obmedzený okruh osôb - žiadateľom môže byť len osoba, ktorá splní podmienky vymedzené v zákone, vo verejnom záujme - financovanie priorit štátnej bytovej politiky, za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, alebo bezúročný úver, za iných podmienok, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie - napr. poskytnutie nenávratného príspevku popri podpore vo forme úveru.

6. Vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 13.4.2017 žalobca uviedol a poukázal na ustanovenia § 52 ods. 3 občianskeho zákonníka. Pre posúdenie statusu žalobcu a jeho kompetencií je okrem základného všeobecne záväzného právneho predpisu vymedzujúceho jeho postavenie, účel a kompetencie, ktorým je zákon Č. 150/2013 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov (ďalej ten „Zákon o ŠFRB“), potrebné spomenúť aj samotnú dôvodovú správu k Zákonu o ŠFRB. Práve dôvodová správa vymedzuje žalobcu ako verejnú inštitúciu spravujúcu sa striktnie v medziach ustanovujúcej národnej legislatívy a ako právnickú osobu zriadenú na financovanie priorit štátnej bytovej politiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ktorým je nová bytová výstavba realizovaná v bytových alebo rodinných domoch a zveľaďovaní bytového fondu, ktorým je obnova bytového fondu realizovaná modernizáciou alebo rekonštrukciou spoločných častí a spoločných zariadení bytového domu, odstránením systémovej poruchy bytového domu a zateplením bytovej budovy.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobca ako verejná inštitúcia je výslovne zriadený s cieľom a funkciou naplniť celospoločenský prospešný účel v rámci štátnej bytovej politiky. Opäť citujúc dôvodovú správu je cieľom štátnej bytovej, pri realizácii ktorých zohráva fond (t.j. žalobca) jednu z kľúčových úloh, je postupné zvyšovanie celkovej úrovne bývania tak, aby bolo bývanie pre obyvateľstvo dostupné a aby si každá domácnosť mohla zabezpečiť primerané bývanie.

Už samotná skutočnosť, že vyššie špecifikovaným spôsobom je základný účel a dôvod zriadenia žalobcu popísaný v dôvodovej správe k všeobecne záväznému právnomu predpisu a samotný žalobca je zriadený Zákonom o ŠFRB, v ktorého rámci je oprávnený a povinný konať, nesporne nasvedčuje tomu, že výkon činnosti žalobcu nemá žiadny z pojmových znakov podnikateľskej činnosti (podnikania) v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) {Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.}

Žalobca má za to, že je úplne zrejmé s ohľadom na znenie zákona o ŠFRB, dôvodovej správy, ako aj z faktického výkonu pôsobnosti žalobcu, že (i) jeho činnosť nie je uskutočňovaná za účelom dosiahnutia zisku (žalobca totiž môže poskytovať aj úvery s 0% úrokom, t.j. de facto bezúročné) a jeho prostriedky v zmysle dôvodovej správy k ustanoveniu § 3 zákona o ŠFRB sú používané na poskytovanie úverov, nakoľko žalobca funguje na báze revotingu, (ii) žalobcu nie je možné subsumovať pod žiadny zo subjektov definovaných Obchodným zákonníkom v ustanovení § 2 ods. 2 písm. a) až d) ako „podnikateľ“,

(iii) Žalobca nevykonáva svoju činnosť samostatne, ale striktno v medziach Zákona o ŠFRB pod priamou kontrolou a správou (Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

O skutočnosti, že činnosť Žalobcu nie je zameraná a vykonávaná s cieľom dosiahnutia zisku, ale s cieľom naplnenia všeobecne prospešného záujmu vyplývajúceho zo štátnej bytovej politiky, svedčí aj ďalšie ustanovenie dôvodovej správy k § 4 Zákona o ŠFRB, v zmysle ktorého „Prostriedky fondu (t.j. Žalobcu) sú v rozhodujúcej miere používané na poskytovanie podpory. V súlade s ďalším ustanovením je možné prostriedky fondu použiť na správu fondu, avšak len v zákonom limitovanom rozsahu (3% ročných zdrojov fondu okrem finančných prostriedkov získaných zo štátneho rozpočtu). Odmeňovanie zamestnancov fondu sa uskutočňuje v súlade s predpismi, ktoré platia všeobecne na odmeňovanie zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.”

Žalobca teda nie je subjektom, ktorý cielene vytvára zisk, resp. ktorý by bol oprávnený svoje zdroje označené ako zisk vyplácať svojmu vedeniu alebo zamestnancom, v dôsledku čoho u neho absentuje hlavný účel podnikateľskej a obchodnej činnosti. V danom fakte spočíva jeden z hlavných rozdielov medzi Žalobcom a subjektom dodávateľa ako ho chápu normy spotrebiteľského práva Slovenskej republiky (či už samotný Občiansky zákonník alebo Zákon o SÚ). V zmysle ustanovenia § 2 písm. b) Zákona o SÚ je pojem „veriteľ, ktorý možno chápať na účely spotrebiteľských úverov za ekvivalent pojmu „dodávateľ“ podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka definovaný ako „fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti“, teda opäť je jedným z pojmových znakov poskytovanie úveru v rámci podnikateľskej činnosti veriteľa. Žalobca má za to, že aj keby u neho neboli naplnené explicitné vylučovacie podmienky pre aplikáciu Zákona o SÚ uvedené v ustanovení § 1 ods. 3 Zákona o SÚ (negatívne vymedzenie spotrebiteľského úveru) aplikácia Zákona o SÚ na činnosť Žalobcu by bola vylúčená práve z dôvodu nenaplnenia zákonných pojmových znakov veriteľa spotrebiteľských úverov.

1. úver Žalovaných je zabezpečený záložným právom na nehnuteľnosť financovanú zo zdrojov Žalobcu; a súčasne

2. samotný úver poskytnutý zo strany Žalobcu Žalovaným bol účelovo určený na obstaranie bytu jeho výstavbou v rodinnom dome (§ 6 ods. 1 písm. a) bod 1 Zákona o ŠFRB); a súčasne

3. Úver bol poskytnutý Žalovaným na účely podľa osobitných predpisov, konkrétne na účel obstarania bytu podľa Zákona o ŠFRB, pre obmedzený okruh osôb (Žalovaní museli spĺňať Zákomom o ŠFRB výslovne stanovené kritériá) vo verejnom záujme a za úrokové sadzby, ktoré nie sú vyššie ako úrokové sadzby prevládajúce na finančnom trhu, je nesporné, že v plnom rozsahu ho je možné subsumovať pod negatívny výpočet spotrebiteľských úverov podľa Zákona o SÚ a tým teda úplne vyňať spod pôsobnosti Zákona o SÚ.

7. Podaním doručeným súdu dňa 27.4.2017 žalobca špecifikoval žalovanú sumu. Žalovaná je suma 17 146,18 eur, pričom tu nie sú započítané žiadne úroky, úroky z omeškania, poplatky ani zmluvné pokuty. Žalobca odstúpil od Zmluvy o úvere podaním zo dňa 09.11.2015, čím sa celý dlh stal splatným.

Žalovaní vykonávali úhrady jednotlivých splátok v zmysle História pohybov na účte (predložená spolu so žalobou) označených ako „kredit“, pričom sumy označené slovom „chýba“ predstavujú rozdiel medzi tým čo boli Žalovaní povinní zaplatiť za konkrétny rok a sumou, ktorú reálne v danom roku zaplatili:

- v roku 2003 uhradili sumu 1.191,00 EUR, v roku 2004 uhradili sumu 1.191,00 EUR,

v roku 2005 uhradili sumu 1.191,00 EUR - chýba 26,16 EUR,

- v roku 2006 uhradili sumu 1.191,00 EUR - chýba 78,48 EUR,

- v roku 2007 uhradili sumu 1.501,83 EUR,

- v roku 2008 uhradili sumu 1.057,90 EUR - chýba 211,58 EUR,

- v roku 2009 uhradili sumu 1.269,48 EUR,

- v roku 2010 uhradili sumu 846,32 EUR - chýba 423,16 EUR,

- v roku 2011 uhradili sumu 1.375,27 EUR,

- v roku 2012 uhradili sumu 1.163,69 EUR - chýba 105,79 EUR,

- v roku 2013 uhradili sumu 846,32 EUR - chýba 423,16 EUR,

- v roku 2014 uhradili sumu 1.798,43 EUR,

- v roku 2015 uhradili sumu 0,00 EUR - chýba 1.057,90 EUR.

Žalovaní realizovali poslednú úhradu dňa 12.09.2014. Žalovaní po podaní žaloby zo dňa 30.01.2017 nevykonali žiadnu úhradu.

Podľa článku IV. (Splácanie úveru) bod 1. Zmluvy o úvere: „Žiadateľ sa zaväzuje splatiť fondu celý úver so základnou úrokovou sadzbou vo výške 3,1 % na účet v banke, ktorý fond ako veriteľ oznámi písomne dlžníkovi do 45 dní odo dňa uzavretia tejto zmluvy. Dlžník sa zároveň zaväzuje, že dlh, ktorý sa skladá z

úveru a úroku bude splácať pravidelnými mesačnými splátkami, a to tak, že platba bude vykonaná vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru.

V zmysle uvedeného ustanovenia sa zmluvné strany dohodli, že splatnosť jednotlivých splátok je vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru.

Žalovaní boli k dátumu 02.11.2015 v omeškaní so 14 splátkami, čím došlo k splneniu podmienky ustanovenia článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere oprávňujúcej Žalobcu odstúpiť od zmluvy a požadovať vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku ako i zaplatenie pokuty vo výške 10 % z tejto dlžnej sumy do termínu 30 dní odo dňa doručenia výzvy dlžníkovi.

Žalobca odstúpil od Zmluvy o úvere podaním zo dňa 09.11.2015, čím sa celý dlh stal splatným.

Žalovaní sa dostali do omeškania s úhradou celkovej dlžnej sumy v zmysle Odstúpenia ku dňu 12.12.2015 (dátum prevzatia odstúpenia posledným zo Žalovaných po uplynutí lehoty 30 dní v zmysle ustanovenia článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere).

Žalobca je toho názoru, že v predmetnom prípade nejde o čiastkové plnenie, pri ktorých sa splátky premlčujú samostatne podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, ale ide o jedno plnenie, pri ktorom splatnosť nastala splatnosťou celého úveru.

Žalobca ďalej uviedol, že nakoľko ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka je lex specialis k všeobecným ustanoveniam Obchodného zákonníka o odstúpení od zmluvy, Žalobca si uplatňuje okrem úroku z omeškania aj zmluvný úrok vyplývajúci z ustanovenia článku IV. Zmluvy o úvere.

Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle § 506 Obchodného zákonníka je oprávnením veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Požiadavka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (dlžnú sumu) vyplýva zo zmluvy o úvere. Aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere a trvá, resp., pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy.

Je nepochybné, že ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka po odstúpení od zmluvy požaduje vrátenie nielen dlžnej sumy, ale aj úrokov ako ceny poskytnutých peňazí. Preto je opodstatnené, aby po odstúpení od zmluvy o úvere podľa 6 SOS Obchodného zákonníka dlžník naďalej platil tak úroky z úveru, ako aj úroky z omeškania, ktoré sú buď zmluvne dojednané, alebo zákonné (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka).

Vzhľadom na vyššie uvedené Žalobca žalobou v konaní neuplatňuje nárok na zaplatenie omeškaných splátok, ale nárok na zaplatenie celkového dlhu v dôsledku odstúpenia od Zmluvy o úvere.

8. Podľa § 1 zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „Zákon“), zriaďuje sa Štátny fond rozvoja bývania 1) (ďalej len "fond") ako účelový fond na financovanie štátnej podpory (ďalej len "podpora") výstavby bytov a ubytovní, dodatočného zateplenia bytových domov a rodinných domov, stavebných úprav bytových domov, odstránenia statických chýb bytových domov a dokončenia rozostavaných objektov bývalej komplexnej bytovej výstavby, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

Podľa § 3 Zákona, zdrojmi fondu sú

- a) splátky úverov poskytnutých z fondu,
- b) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
- c) sankcie za porušenie zmluvných podmienok alebo za odstúpenie od zmluvy, alebo za neoprávnené použitie podpory poskytnutej z fondu,
- d) úroky z prostriedkov fondu uložených v banke,
- e) príspevky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky za podmienok ustanovených osobitným predpisom,
- f) úvery z domácich a zahraničných zdrojov, g) dary, h) dotácie zo štátneho rozpočtu,
- i) ďalšie zdroje, ak tak ustanoví osobitný predpis.

Podľa § 12 zákona, na základe rozhodnutia podľa § 11 ods. 9 uzavrie fond so žiadateľom zmluvu. Zmluva musí obsahovať najmä

- a) údaje o zmluvných stranách,
- b) účel, výšku a druh poskytovanej podpory,
- c) spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán,
- d) zabezpečenie záväzkov,
- e) bezhotovostný spôsob úhrady z podpory,
- f) technické podmienky stavby a dĺžku času jej uskutočnenia,
- g) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- h) spôsob kontroly plnenia zmluvných podmienok a dôsledky ich nedodržania

i) ak je žiadateľom osoba podľa § 7 písm. a), tak aj minimálny čas, v ktorom bude stavbu užívať on alebo jeho rodinní príslušníci.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona, prostriedky fondu možno použiť na

- a) podpory poskytované na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu,
- b) správu fondu,
- c) poskytovanie štátnej prémie podľa osobitného predpisu. Účel podpory vyplýva z § 5 cit. zák.

9. Uvedený zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a ten bol zrušený a nahradený zákonom č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania.

10. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka účinného v čase vzniku každého zmluvného vzťahu (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716) .

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

13. Podľa § 502 ods.1 veta prvá Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

14. Podľa § 48 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

15. Podľa § 48 ods. 2 OZ, odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

16. Podľa § 52 ods. 1 až 4 OZ (účinného od 13.7.2014), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 až 3 a ods. 5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

21. Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

23. Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

24. Podľa § 458 ods. 1 OZ, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

25. Podľa § 511 ods. 1 OZ, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

26. Podľa § 559 OZ splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

27. Podľa § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

28. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

29. Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

30. Podľa § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

31. Podľa § 2 ods.1 písm. a) a b) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

32. Podľa § 23a ods. 1 uvedeného zákona, typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy neovplyvňuje.

33. Podľa čl. 2 písm. c) Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo profesii bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov

34. Súd je toho názoru, že daný spor je potrebné v prvom rade posúdiť v kontexte vyššie uvedenej smernice a túto smernicu je potrebné využiť ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti Y. Q. N. und W. A. W. proti X. Q.. W. U. V., X. J. D. O., Q. O. a A. B. E., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam.

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Uvedenou novelou sa zároveň zakotvil v Občianskom zákonníku inštitút spotrebiteľskej zmluvy - § 52 a nasl., aj keď dovtedy obdobne upravoval

zmluvy medzi dodávateľom a spotrebiteľom zákon o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. a to ako tzv. zmluvy typové.

V danej právnej veci je nesporné, že medzi stranami sporu bola uzatvorená tzv. typová zmluva a v zmysle novely Občianskeho zákonníka zák. č. 150/2004 Z.z. sa táto zmluva dostala do režimu zmluvy spotrebiteľskej s poskytnutím ochrany slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa. Samozrejme s poukazom na nižšie uvedené. Navyše spotrebiteľ v týchto zmluvách nemôže byť znevýhodnený oproti zmluvám uzavretým po novele uvedeného ustanovenia s rozšírením zákonného pojmu zmlúv spotrebiteľských s poukazom na smernicu č. 93/13/EHS.

Zároveň je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, nakoľko žalobca ako Štátny fond rozvoja bývania je samostatnou právnickou osobou v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení platnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, pričom v § 1 ods. 1 má vymedzený predmet svojej činnosti, teda podporu výstavby bytov a iné činnosti súvisiace s rozvojom a zveľaďovaním bytového fondu, pričom z § 3 sú zrejmé zdroje tohto fondu, ktorými sú okrem iného aj splátky úrokov poskytnutých z fondu, sankcie za porušenie zmluvných podmienok, ako aj úroky z prostriedkov fondu uložených v banke. Z uvedeného vyplýva, že ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, z čoho vyplýva, že ide vlastne o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti, a preto aj žalobcu je možné subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaní sú nepochybne spotrebiteľmi, ktorí služby a pôsobnosť žalobcu využili v zmysle zákona č. 124/1996 Z.z. a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti.

Obdobný názor vyslovil Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 7Co/1/2016, sp.zn. 1Co/278/2014, sp. zn. 3Co/302/2015, sp. zn. 3Co/151/2016, Krajský súd v Trnave vo veci sp. zn. 11Co/359/2014, Krajský súd v Žiline vo veci sp. zn. 11Co/194/2017, Krajský súd Nitra vo veci sp. zn. 9Co/352/2016.

Problematika ochrany spotrebiteľa je inštitút, ktorý treba vnímať komplexne a ktorý sa dotýka viacerých typov zmlúv. Európska únia venuje ochrane spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Vychádzajúc z európskej legislatívy aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník možno tiež považovať za spotrebiteľské napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany.

Vzhľadom k uvedenému súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu o tom, že predmetný zmluvný vzťah nie je vzťahom spotrebiteľským. Súd žalobcovi dáva za pravdu, že na zmluvný vzťah medzi stranami sporu nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko aj súd je toho názoru, že zmluva uzatvorená medzi stranami sporu nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nakoľko tento typ zmluvy je vylúčený z pôsobnosti uvedeného zákona. Aj keď samozrejme súd nepopiera, že žalobca ako dodávateľ má postavenie trochu odlišné od ostatných dodávateľov, tak ako to vyplýva zo zákona č. 124/1996 Z.z., aj keď na charaktere zmluvného vzťahu súd trvá a to s poukazom na čl. 2 Smernice rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva).

Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorí nemohli individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Súd nespochybňuje aplikáciu Obchodného zákonníka (ustanovenia § 497 a nasledujúce upravujúce úverovú zmluvu) na vznik zmluvy (jej podstatné náležitosti), avšak pre celkové posúdenie právneho vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. Súd preto použil ustanovenia Občianskeho zákonníka nielen na právne posúdenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanými, ale aj na z toho vyplývajúce účinky omeškania či odstúpenia od zmluvy a jeho účinkov.

Právny inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený inak v Obchodnom zákonníku, ako aj v Občianskom zákonníku. Obchodný zákonník v ust. § 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Tým sa Obchodný zákonník odlišuje od Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti ako už bolo uvádzané je právne významné ust. § 54 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 52 OZ.

Predmetná úverová zmluva je teda zmluvou spotrebiteľskou - občianskoprávnou, kde žalobca (dodávateľ finančných služieb verejného charakteru) vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaní (nepodnikatelia) v pozícii spotrebiteľov. Na posúdenie uplatneného nároku je v prvom rade potrebné posúdiť, či došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy.

V tomto smere súd vychádzal zo samotného znenia zmluvy uzatvorenej medzi stranami a to konkrétne čl. VII. bod 7.3. čl. VIII. bod 8.4., a vzhľadom na listinné dôkazy predložené samotným žalobcom a to výzvy na zaplatenie, upomienky, výzvy na doplnenie zabezpečenia poskytnutého úveru, je zrejmé, že boli naplnené dohodnuté dôvody pre odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu. Ten tak aj učinil dňa 9.11.2015 a toto odstúpenie bolo doručované žalovaným a platne doručené. Súd dospel k záveru, že bol naplnený zmluvný dôvod pre odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu a žalobca následne platne od zmluvy aj odstúpil. Účinky odstúpenia od zmluvy nastali ku dňu 30.11.2015, t.j. ku dňu, keď sa doporučená zásielka adresovaná žalovanému v druhom rade ako neprevzatá v odbernej lehote žalovaným v druhom rade. Ako súd už vyššie uviedol, dôsledky a nároky z odstúpenia od zmluvy posudzoval v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Podľa Občianskeho zákonníka v prípade odstúpenia od zmluvy sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmlúv dohodnutých medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právná úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Takéto pravidlo je ustálené v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd SR v uznesení pod sp.zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedochádza k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti o vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) dopadá teda právná úprava občianskeho práva. V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.11.2013 sp.zn. 6Co/2/2013, prípadne na ďalšie rozhodnutia, v ktorých bola použitá na účely posúdenia dôsledkov odstúpenia od zmluvy v úverovom právnom vzťahu právná úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku napr. sp. zn. 6Co 81/2012, 6Co 113/2010, 6Co 218/2012, 6Co 224/2012. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013), pričom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právná úprava odstúpenia a premlčania).

Dodávateľ, ktorý naformuloval štandardnú typovú zmluvu, dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok).

Odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia zmluvy, úverová zmluva by sa tak od začiatku zrušila, pričom v súlade s ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak by bola zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je tak povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (teda vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán), ako výslovne stanovuje § 457 OZ, ktorý je špeciálnou úpravou bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k zrušenej alebo neplatnej zmluve.

Žalobcovi by teda aj v tomto prípade vznikol nárok iba na vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetného záväzkového vzťahu so žalovanými.

V tomto smere vychádzal súd zo skutočností uvádzaných žalobcom a z predloženého výpisu z účtu žalovaných, z ktorého vyplýva, že žalovaní na istine neuhradili ku dňu podania žaloby sumu 17 146,18 eur. V tejto časti súd považoval žalobu za dôvodnú a žalovaných zaviazal žalobcovi túto sumu zaplatiť. Nakoľko sa žalovaní dostali do omeškania s plnením peňažného záväzku, súd ich zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške 8,05 % ročne, pričom výška takto uplatneného nároku na úrok z omeškania je v súlade so zákonnou úpravou, odo dňa požadovaného žalobcom, pričom zohľadnil aj úhrady žalovaných vykonané po podaní žaloby.

Súd nepovažoval žalobu za dôvodnú ani v časti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky pred podaním žaloby vo výške 251,09 eur, ktorého nároku sa domáhal v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa nejedná podľa názoru súdu o náklady spojené s uplatnením pohľadávky voči žalovaným, nakoľko ako aj sám žalobca uviedol, jedná sa o náklady spojené s odstúpením od úverovej pozostávajúce z odmeny za úkon právnej služby zástupcu žalobcu a režijného paušálu. Jedná sa o náklady spojené s úkonom žalobcu, ktorý síce vykonal vo vzťahu k žalovaným, avšak v dôsledku využitia jeho práva na odstúpenie od úverovej zmluvy v zmysle dojednaní dohodnutých medzi stranami sporu. Žalobca sám v ostatnom písomnom vyjadrení uviedol, že odstúpením od zmluvy dochádza k zmene splatnosti pohľadávky. Teda právnym úkonom realizovaným žalobcom sa zmení čas plnenia dlžníka, pričom takýto úkon, nie je možné považovať za úkon v súvislosti s ktorým by vznikli náklady vymáhania pohľadávky žalobcu, jedná sa o úkon, ktorým dlžníka upovedomuje o realizácii svojho práva na odstúpenie od zmluvy a o výške aktuálneho zostatku pohľadávky, vzhľadom na daný jeho právny úkon, ktorú je dlžník povinný jednorázovo uhradiť.

Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj v predsúdnom štádiu (napr. zaobstaranie znaleckého posudku objasňujúceho vznik a výšku škody, cestovné náklady a iné obdobné náklady, ktoré priamo súvisia s uplatnením pohľadávky). Tieto náklady sa musia týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Výnimočne môžu byť náklady spojené s uplatnením pohľadávky totožné s trovami súdneho konania.

Na základe vyššie uvedené právneho posúdenia súd zároveň zamietol aj návrh v časti zmluvnej pokuty ako aj v časti zmluvného úroku vo výške 3,60% od 12.12.2015 do zaplatenia, keďže ide o bezdôvodné obohatenie, kde si strany majú vydať to, čo si navzájom poskytli.

35. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 262 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Celková žalovaná suma bola vo výške 20 051,97 eur. Súd priznal žalobcovi sumu 17 146,18 eur ako istinu, sumu 759,72 eur ako nesplatený zmluvný úrok a sumu 104,40 eur ako nesplatený úrok z omeškania. Celkovo tak priznal sumu 18 010,30 eur. Úspech žalobcu je tak vo výške 89,82% (18 010,30 : 20 051,97 x 100) a úspech žalovaného je vo výške 19,18% (100 - 89,82). Celkový úspech žalobcu tak predstavuje 79,64% (89,82 - 19,18). O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutie vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.